

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Historia matematyki		11.1.0388	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Instytut Matematyki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki	Matematyka	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	matematyka nauczycielska, matematyka ogólna
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki	Matematyka	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	matematyka teoretyczna, matematyka nauczycielska, matematyka finansowa
Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki	Modelowanie matematyczne i analiza danych	specjalizacja	wszystkie
		poziom	drugiego stopnia, pierwszego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Agnieszka Demby; prof. UG, dr hab. Tomasz Człapiński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Wykład, Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Wykład: 30 godz., Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - Zaliczenie na ocenę - Egzamin 	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Przygotowanie dwóch prezentacji oraz rozszerzenie jednej do pisemnego eseju. Ocena punktowo-procentowa (również egzaminu), przetłumaczona na tradycyjną zgodnie z "Regulaminem Studiów UG".	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt kształcenia	Egzamin	Zaliczenie	Obserwacja postawy studenta	Aktywność w dyskusji
Wiedza				
M2_W01	+			
M2_W02	+			
M2_W03	+			
Umiejętności				
M2_U01	+	+		
M2_U03			+	
M2_U04	+	+		
M2_U05	+			
M2_U06		+		
M2_U07				+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak

B. Wymagania wstępne

Brak

Cele kształcenia

- Poznanie przez studenta zarysu rozwoju matematyki od czasów najdawniejszych do współczesności, jak również bardziej szczegółowa analiza kształtowania się wybranych pojęć i metod matematycznych, procesu dowodzenia wybranych twierdzeń.
- Zapoznanie się z podstawowymi źródłami informacji na temat historii matematyki; nauka korzystania z różnych źródeł przy przygotowywaniu prezentacji.

Treści programowe

1. Pierwsze ślady stosowania pojęć liczby i formy (paleolit). Empiryczny charakter matematyki starożytnego Egiptu i Babilonu.
2. Matematyka starożytnej Grecji w okresie helleńskim – Tales i kanon metodologiczny wiedzy doryckiej, pitagorejczycy,.
3. Matematyka starożytnej Grecji w okres hellenistycznym - Euklides, Archimedes i in.
4. Matematyka Wschodu: Chiny, Indie, Arabowie i in. Matematyka europejska w okresie Średniowiecza i Odrodzenia; przełom w XVII wieku.
5. Rozwój następujących dziedzin matematyki od XVII do początków XX wieku: analiza matematyczna, rachunek prawdopodobieństwa, algebra, geometria (rozwój geometrii nieeuklidesowych), teoria mnogości.
6. Problemy Hilberta i ich wpływ na rozwój matematyki w XX wieku. Przykłady osiągnięć matematyki XX wieku.
7. Polska Szkoła Matematyczna.
8. Przykłady problemów zajmujących matematyków na przełomie XX i XXI wieku. Osiągnięcia i nagrody. Problemy czekające na rozwiązanie.

Wykaz literatury

1. Bondecka-Krzykowska, I.: *Przewodnik po historii matematyki*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań, 2006.
2. Boyer, C. B., Merzbach, U. C.: *A history of Mathematics*, John Wiley and Sons, New York – Chichester – Brisbane – Toronto – Singapore, 1989.
3. Eves, H.: *An Introduction to the History of Mathematics*, The Saunders Series, Cengage Learning, 1990.
4. Ifrah, G.: *Dzieje liczby, czyli historia wielkiego wynalazku*, Zakład Naukowy im. Ossolińskich, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk – Łódź, 1990.
5. Juskiewicz, A.P. (red.): *Historia matematyki*, PWN, Warszawa, 1975 (t.I), 1976 (t.II), 1977 (t.III).
6. Kordos, M.: *Wykłady z historii matematyki*, SCRIPT, Warszawa, 2005.
7. Więsław, W.: *Matematyka i jej historia*, Wydawnictwo NOWIK, Opole, 1997.
8. Artykuły z czasopism, np. z „Wiadomości Matematyczne” i „Matematyka”.
9. Portale internetowe poświęcone historii matematyki, w tym Mac Tutor of Mathematics, University of St Andrew, Scotland.

Kierunkowe efekty uczenia się

Wiedza

Student zna:

- chronologię głównych wydarzeń w historii matematyki od czasów najdawniejszych do współczesności – w kontekście ogólnej historii rozwoju cywilizacji,
- osiągnięcia najbardziej znanych matematyków w poszczególnych okresach historycznych, charakterystyczne dla okresu sposoby rozumowania i problemy,
- chronologię i charakterystykę podstawowych etapów rozwoju klasycznych

dziedzin matematyki, takich jak: analiza, algebra, geometria, rachunek prawdopodobieństwa, teoria mnogości.

M2_W01, M2_W02, M2_W03

Umiejętności

Student potrafi:

- analizować wiedzę z zakresu historii matematyki (z wykładu i z literatury) tak, aby wyróżnić istotne kroki rozwoju podstawowych pojęć i metod matematycznych, np. liczby, nieskończoności, rozwiązywania równań algebraicznych,
- wskazać przykłady na to, że iż wiele pojęć matematycznych ukształtowało się w innej kolejności i w innym kontekście niż jest to obecnie prezentowane w szkolnych i uniwersyteckich kursach matematyki,
- opracować i przedstawić w formie prezentacji oraz eseju interesujące go zagadnienie z historii matematyki - w taki sposób, by pokazać swoje kompetencje w zakresie prowadzenia zajęć popularyzujących matematykę i jej historię.

M2_U01, M2_U03, M2_U04, M2_U05, M2_U06, M2_U07

Kompetencje społeczne (postawy)

Student potrafi:

- samodzielnie wyszukiwać literaturę oraz strony internetowe, poświęcone interesującemu go zagadnieniu z historii matematyki (także w językach obcych),
- krytycznie oceniać informacje zawarte w różnych źródłach, zwłaszcza w książkach popularnonaukowych i na stronach internetowych.

Kontakt

Agnieszka.Demby@mat.ug.edu.pl